

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHANYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

hasonlóan a postai törvény szerinti szabványos arany betűkkel, melyek a közlönyben minden nap megjelennek, a hirdetés díjára külön meg kell adni a közlönyben megjelölt árat.

A háboru.

A Spanyol-amerikai háboru foglalja el most a világ érdeklődő figyelmét.

Az ó világ büszke monárkiája s az új világ önérzetes köztársasága intéznek ágyuk torkán át egymáshoz kérdést: ki az életrevalóbb? De arról meg próbát mutatnak be a világnak, hogy a milliók számban fentartott állandó katonaság költségtengerébe száz- meg ezer milliókat érdemes-e dobni s a studiummá tett hadtudomány államfentartó erejében bizni, vagy a modern hadszerek, — gyorsfegyverek, messzehordó ágyuk, nagy teherbírásuk mellett is gyors tengeri hajók, gondolatsebességgel és alaposan romboló szörnyek — az ujkor sokoldalú találmányai felülmúlják a sablonos, cöpfös hadászatot — eredményben gyors végzésben... ha ez eszközöket a kifejlett praktikus ész, a szabadság korlátlan de munkás gyakorlatában ügyesült könnyű kéz, — mindenekfelett pedig nem annyira parancsra hallgató, mint önkéntes, odaadó kötelesség-érzet vezeti.

Szerencséje volna a világnak, ha belátná az emberiség, hogy a harc kora lejárt, mert a tudomány és mesterség karöltve annyira tökéletesítették a hadgyőzelmet is elhatározó találmányok hatását, hogy a diadal többé, nem a személyes bátorságot és fegyverforgatási

ügyességet koronázza mint hajdan; hanem arra a részre hajlja, amely ezzel a modern találmányok erejét, szakértelemmel, gyorsasággal és mindenre kiterjedő figyelemmel összeköti; hogy tehát a katonaság fenntartására fordított pazar, népek munkaerejét felemésztő fényűzés nem államfentartó erő többé, hanem a nép szerelme a közszabadságot biztosító államrendszerbe, mely miként az államigazgatásba befolyás jogát megbecsüli: át is érzi és készen teljesíti, — a honvédelem kötelességeit. Az állam megbecsült és helyesen felhasznált jövedelmei pedig főképpen azon intézetek és műhelyek létesítésére és fenntartására fordítassanak, ahol az állampolgárság gyermekei, lehetőleg alaposan eltanulhatják elméletileg és gyakorlatilag a mindenkori teendőik szabályait és alkalmazását.

Valóban fájdalommal tekintünk ez új korban a harcok színhelyére, a hol a vandalizmus emberélelet, vagyont megsemmisítve dul most is, a mikor beláthatta már az emberiség, hogy a nyers erő, szám, — még fegyvergyakorlati ügyeségre alapított tulsúly, a mely hajdan görnyedő szolgaságban volt képes tartani a népeket, nem ultima ráció többé, mert a tudomány vívmányai tulszárnyalták amaz emberi-ellenes — inhumanus — hatalmat, a mi annyi haladást lekötött, annyi verejtékkel és

vérrel táplálkozott a csatamezőn, annyi könnyözönt ontott a kipusztult otthonban, annyi sohajtól tette hangossá a tömlőczők rideg magányát. — Most a megbecsült tudomány, a munkában gyakorolt ügyesség jön segélyére produktumával a népeknek — az erőszak támadásai ellenében s többnyire már nem az erőszaké a győzelem, hanem a humanitás által pártolt méltányos védelemben részesítette.

A békeapostolok kongresszusokat tartanak, a háboru ördögének az emberlakta földről örökre száműzése végett. Szép igyekezet. De hát nem lesz sikere addig, míg a nemzetek be nem látják, hogy faj, — vallás, — nyelvkülönbség nem ok arra, hogy az ember egymást pusztítsa, a békémunka élvezetében gátolja, sőt az afeletti közörműben közelebb kellene jutniok egymáshoz — a háboruskodást kizáró, — egymást kölcsönösen megbecsülő testvérségben.

Csakhogy ehhez még hogy világbekehezó legyen, az is szükséges volna, hogy a kik az államok élén állanak, bármi czímmel neveztesseék: önmagok értenék meg, hogy hatalmuk nem személyi — és nem örökségi — hanem bizalmi jog, a melyet megbízóik érdekében kell használniok, hogy nem a nép van a hatalomért, hanem a hatalom van a néptől és népért, tehát arra törekedjenek, hogy a népet terhelő, lenyomó,

A zsinór.

— A Debreczeni eredeti tárczája. —

Irtá: Szőlőssy Zsigmond.

Az elbeszélés sora a poétán volt.

I.

Ezelőtt hét esztendővel történt: akkor huszonkét éves voltam. Az első kötetem megjelenése után — elég takaros sikere volt — egy vidéki város jótékony négylete meghívott felolvasásra. Először esett meg velem életemben: természetesen készséggel fogadtam el tehát a meghívást. Valami költői elbeszélést olvastam fel, a melyenket huszonkét éves korában ir az ember: tele szerelemmel és optimizmussal. A matinée után a négylet elnöknőjéhez, a polgármesternéhez voltam ebédre hivatalos.

Ünnepeltek és a dicsőség láza egy kicsit mámorossá tett. A polgármesternek egy leánya volt — az asztalnál a szomszédom — egy rajongó nézésű, bájos és üde tizenhat éves gyermek: csupa ártatlanság és csupa lelkesedés.

Nem akarok nagyon hosszadalmas lenni. Ismeritek a tavaszi szerelmek rövidke fergetegeit. Körülgomolyog bennünket valami rózsaszínű felhő, a melyből zsendítő permeteg finom esője hull a lelkünkre. Szimplán szólva, egy kicsikét egymásba habarodtunk. Nagyon sokat beszélgettünk, alkalmasint nem csupa komoly témáról és lehet, hogy egy félig kimondott, fé-

lig halgatag s megértett ígért is kizökkent ajkaink közül.

Délután öt óra tájt, hadd lássa a közönség is a poétát, a cukrászdába mentünk. A beszélgetés során valami ilyesformát mondhattam a lánynak:

— Látja, milyen bolond az élet! És most elmegyek ismét és az emléken kívül, a melyet a szívemben megőrzök, nem viszek magammal egy szál virágot sem, a mely magára emlékeztetne.

A leány egy pillanatig rám nézett nedves nagy szeméivel aztán sajátságos, dévajkodó, de reszkető hangon mondta:

— A virág elhervad; hanem nézze, itt van ez. Ez megmarad és a mellett csakugyan édes emlék.

Egy bombonniére volt előtte. — Letépte a rózsás dobozról az aranyos zsinórt és ideadta.

Lopva ajkaimhoz emeltem a hitvány kis fonalat, aztán a tárczámba rejtettem.

II.

Ott is felejtettem szépen. Talán nem is illő dolog bevallani; de való, hogy két hét múlva már rég megfeledkeztem arról a kedves városkáról, a négylettel az ebédrel, a cukrászdával és a szerelemmel egyetemben. És megfeledkeztem a zsinórról is, amely némán esendesen lapult meg a tárczám fenékén. Annyira se jutott eszembe, hogy — kiraktam volna onnét.

III.

Eltelt négy esztendő. Temesvárra utaztam, a mint beléptem a kocsiába, egy fiatal párt találtam benne. Az asszony tüstént rám ismert, szívesen mosolygott rám és én köszöntöttem, a nélkül, hogy az első pillanatban tudtam volna, ki is legyen valójában. Csakhamar ráakadtam azonban az emlékeim között és egy kis megindultság fogott el.

Az asszony bemutatott az urának. Hamarosan megtudtam, hogy a házasságuk 1 éves jubileumát jártak megünnepelni a fővárosban. Meg is hívtak azonnal, a mit azonban sajnos, nem fogadhattam el!

Természetesen az én hároméves felolvasásomról beszélgettünk — a fölösleges részletek mellőzésével — és én elismeréssel konstatáltam, hogy az izlésem nem lehetett rossz ezelőtt három évvel sem. — Az asszonyka bájos volt és veszedelmesen kíváncsi.

Belépett a kalauz és a jegyeket kérte. A férj a felöltőjében kotorázott én pedig a tárczámba nyultam és onnan huztam ki a jegyemet. És a mint kihuztam, kiesett a tárcza fenekéről egy szál vékony aranyos zsinór az ülés bársony vánkósára.

Az asszony észrevette. Tágra nyílt szeméből egy pillantás esett az arcómra, a melyet sohase fogok elfelejteni. Erre a kifejezésre nincsen meghatározás, Csak éreztem, hogy egy egy hatalmas villamos ütés járta át

kiemelési rendszertől önmaguk visszatartózkodjanak s biztosítsák a népnek a békés fejlődésben a: életfentartás minden feltételeinek birtokát, használatát.

Talán a hatalmak nagytanácsa meggátolhatná a háborút? . . Igen! csak tudnának akarnának e végett benső, gyanútlan összeköttetésbe lépni egymással és abban megis maradni. De fájdalommal kell tapasztalunk, hogy a hatalmak tanácsa még eddig nem gátolta meg a háborút s csak arra használta ki a diplomácia, hogy egyik nagyobb hasznot huzzon belőte mint a — másik, vagy legalább egyik a másiknál n huzzon több hasznot; a háborúra ingerelt esetleg győzedelmes fél pedig ne nyerhessen jövőre sem új jogtalan támadás ellen biztosítékot.

Az örökbéke ideje még messze s nem a »jövő század«, hanem századok regényéhez s talán még azoknak is csak reményéhez tartozik. Majd ha a hatalom és nép kölcsönösen megértik egymást s a hatalom nem önfentartása végett használja ki a népet, hanem érezni és alkalmazni fogja erejét — a Nép javára; a Nép pedig a hatalomban nem az önmagát istenlő — a Nép véreből s verejtékéből élő Molokhot szemléli, hanem a Nemzet-családatyát s készen engedelmeskedik a törvénynek, nem azért mert ameggett hatalom áll, hanem mert a Nép üdvére van: akkor, akkor elközelít az örökbékében — az Isten országa, a melyért naponként könyörgünk.

Mikor lesz az a boldog idő — Népek Istene!

Addig míg az eljönne — lesz háboru. De mi legalább azokban azt a félt kísérik rokonszenvvel, a mely az elnyomott Népek szabadságot visz, vagy a megszerzett szabadságot védi.

— a. — r.

a lelkemet. Azután, mielőtt még utána nyulhatam volna, az asszonyka keztyűs keze odasiklott az árva zsinór felé és egy gyors mozdulattal belegyömöszölte azt a keztyűjébe. Ettől a pillanattól kezdve sehogyse ment többé a társalgás. Az asszony az ablak felé fordította kipirult arcát és konokul nézte a lapos vidéket. Engem is elfogott valami ideges izgatottság és némán maradtam. A férj — aki nem volt valami bőbeszédű legény — nem vett észre semmit.

— Ez természetes dolog. A férj sohase vesz észre semmit, szólt közbe az újságíró.

IV.

Ök kiszáltak az állomásuknál, én mentem a dolgom után. Elintéztem, hazajöttem. A bucsuzásnál éreztem, hogy az asszonyka keze forrón szoritja meg az enyémet; észrevettem, hogy a hangja reszket a megindulástól és én magam sem voltam egészen nyugodt. Zaklatta lelkemet a gondolat, hogy míg mi itt rohanunk egyik szenzációból a másikba és a másikat is elfeledjük a holnapért: ime vannak, a kiknek a lelke megőrzi az emléket, ha még oly jelentéktelen is és Isten tudja, hányszor feledzik, elmerengenek rajta és megrezdülnek, a mikor elbük hozzá őket valami vagy valaki.

A férfi azonban hálátlan és könnyelmű kétlábu. A mi engem illet, én bizony nagyon hajlandó voltam rá, hogy elfelejtsem ezt a

A képviselőház május 4-iki ülése.

Viharos volt ez a rövid ülés. Egész váratlanul erős izgalmon mentek keresztül azok a tisztelt honatyák, kik ma résztvettek a képviselőház ülésén.

A napirendre csak két interpelláció válasz volt kitűzve. Mindkettőt a belügyminiszter adta meg a néppárt két tagjának két olyan interpellációra, a melyekkel a néppárt egy ideig ugyszólván agyonfárasztotta a képviselőházat.

Az egyik válaszon még valahogy simán siklottak keresztül.

Zmeskál Zoltán kérdésével szemben Perczel védelmezte a Zmeskál által megtámadott főszolgabíró, Zmeskál pedig újabb támadásokkal parirozott. De e felett a Ház minden nagyobb emóció nélkül napirendre tért.

Am most következett Perczel válasza Molnárnak anyakönyvi ügyekben hozzá intézett interpellációjára, mely válaszban a miniszter határozottan tiltakozott a néppárti lelkészeknek az általi anyakönyvek ellen javában folyó izgatása ellen.

Erre a válasza Molnár János, kit már, midőn fölkel, nagy »Eláll-eláll« kiáltásokkal fogadtak, azt jegyezte meg, hogy a néppárt a polgári házaszágnak nevezett szövetséget soha törvénynek el nem ismeri.

Ez a kijelentés fölkaparta az egész Házat. Jobbról is, balról is heves, szenvedélyes közbekiáltásokkal figyelmzették Molnárt kijelentésének merészségére.

— Menjen Rómába, takarodjon a Vatikánba! — zudultak feléje a lármás megjegyzések.

— Ezeknek a Kossuth-gyalázóknak semmi sem szent — kiáltanak most.

— Érdekesebbek a czobolyprémés hölgyek, — mondja malicziózusán Kubinyi György.

Ez a megjegyzés fájt Molnárnak legjobban. Rögtön felelt is rá:

— Nem törődöm, mit mond rólam Kubinyi Gyuró ur, de én is szolgálhatnék nem kevésbé pikáns történetekkel róla.

Válaszát egyébként azzal végzi, hogy nem veszi tudomásul a miniszter választ.

Perczel erőlyesen visszautasítja Molnár kijelentését: azután pedig Kubinyi György szólítja föl Molnárt, hogy álljon elő azzal, a mit róla tud.

Molnár azt mondotta, hogy Kubinyi öt

második találkozást s minden megható momentumával együtt csakugy, mint a hogy felejtetem az elsőt. Nem az én érdemem, hogy nem így történt.

Mire hazajöttem, egy levél várt már reám az asszonykától. A história tanulságos voltánál fogva megérdemli, hogy felolvassam. Halgassátok meg.

Kedves Barátom!

Engedje meg, hogy ugy szólítsam, de ugy érzem, hogy így kell szólitanom. A mióta önnel utoljára találkoztam, egy erős megindulást tartja fogva a szívemet és kényszerítő erővel sarkal arra, hogy írjak önnek. — Ha számot kellene adnom arról, a mit abban a reám nézve örökké emlékezetes pillanatban éreztem — ön tudja, melyikét értem — igazán képtelen lennék rá. Ön tehát megőrizte azt a semmiséget, szegény kis emléket egy órának, a mely azt hittem — olyan jelentéktelen lehetett az ön életében, hogy régesrég megfeledkezett róla. — Ez a darabka zsinór azt bizonyítja, hogy nekem nem volt igazam és a mellett szól, hogy én alkalmásint talán fájdalomat is okoztam önnek. Ha gondolkozik a dolgon, beláthatja, hogy a látszat mellett szól és én joggal gondolhattam arra, hogy az emlékem a mi kis városunk határával együtt tűnt el az ön szemei elől. Ha nem így a dolog, bocssáson meg nekem. Annyival is inkább, mert biztosíthatom, hogy én sokáig, hiven

féltreértette. Ezután megtörtént a szavazás. Öt néppárti képviselő kivételével az egész Ház fölelmelkedett a miniszteri válasz tudomásulvételére.

Szilágyi az izgatottságnak ezzel a kijelentéssel vetett véget:

— A napirend minden járulékaival le van tárgyalva.

Ezt a megjegyzést nagy derűtség követte e valami a hadviselő felek allamaiban élő magyar polgárok érdekeinek biztosítására. Magyarország rokonszenvre a szabadságukért harcoló kubaiak mellett van, de azért azt hiszi, hogy a spanyol-amerikai háboru végeredményének kimenetele érdekében egyetlen egy magyar katonát sem volna szabad feláldozni.

Csodálkozik, hogy az osztrák-magyar monarchia mindedig még nem csatlakozott azon államokhoz, melyek a semlegességi nyilatkozatot megtették. Ez alkalmat adott az amerikai közvéleménynek arra, hogy az osztrák magyar monarchia iránt ellenséges hangulattal viseltessenek.

Semmi okunk és semmi érdekünk nincs, hogy a semlegességi nyilatkozat meg ne történjék. Ezért interpellál.

Kubik Béla: Ha vége lesz a háborúnak, felelni fognak rá!

Lukáts Gyula interpellációjára így hangzik: »Ugy a magyar, mint a külföldi sajtóban eddig megezőfolatlanul áll az a bír, hogy az amerikai Egyesült-Államok kormánya Ausztria és Magyarország washingtoni nagykövete előtt kijelentette: ha Ausztria és Magyarország a semlegességi nyilatkozatot közzé nem teszi, azt annyiba fogja tekinteni, mintha Ausztria és Magyarország szövetségese volna Spanyolországnak.

S tekintve azt, hogy ezen semlegességi nyilatkozatot a többi európai államok már megtették;

tekintve azt, hogy az amerikai Egyesült-Államoknak a semlegességi nyilatkozat közzétételére irányult kívánása legalább is méltányos;

tekintve azt, hogy Magyarország érdekem kivanja, hogy a spanyol érdekekért harczánk és az amerikai Egyesült Államok közötti öszeütközés történjék:

megőriztem a szívem rejtékében az ön emlékezetét. — E megindultságomban jól esik nekem az a tudat, hogy ön gondolt reám olykor és bizonyára számíthatok az ön nem barátságára, ha valamikor szükségem lesz rá: a mint hogy ön is mindig számíthat az enyéme. Kinek az életében nincsenek sötét órák: engedje meg, hogy ilyenkor önre gondoljak. Ime itt küldöm a nőnr egyik felét: a másikat megtartom magamnak, emlékül öntől és emlékezetül önre. . . .

— És mit tettél erre a levélre? kérdete egész izgatottan a társaság egyik tagja.

— Tisztességes ember lévén, megirtam neki őszintén a valóságot, vélte az ügyész.

— Praktikus ember lévén, elfogadta a szives meghívást és leutaztál, mondta az újságíró.

A poeta mélan elmosolyodott.

— Egyiket se tettem. Borítékba tettem a zsinórt és — visszaküldtem.

A doktor végig simította a szép hosszú szakállát.

— Ez némileg udvariatlan, de feltétlenül szükséges cselekedet volt.

Ae újságíró megpödrötte a bajuszát:

— Valóban, nagyon tisztességes és nagyon udvariatlan.

Kérdem a miniszterelnök urat:

1. hajlandó-e odahatni, hogy ezen szemlésségi nyilatkozat azonnal pro lamáltassék és a nemzetközi szokások szerint mindkét hadviselő fellel haladéktalanul közöltessék?

2. gondoskodott-e a kormány arról, hogy azon esetre, ha az amerikai egyesült államokban élő magyar alattvalók személy- és vagyónbiztosága veszélyeztetve volna, ez a meghatározottabb intézkedések által megakadályoztassék? Es ha igen, mik azok az intézkedések?

3. gondoskodott-e a kormány arról, ha a hadviselő felek bármelyikének kalózhajói által az osztrák és magyar lobogó alatt utazó hajók szabad közlekedésükben akár föltartóztatás vagy megvizsgálás ürügye alatt akadályoztatnának, ez a legerélyesebb módon megtoroltassék?

Elvők: Az interpelláció közöltetni fog a kormányval.

Az ülés vége fel 2 órakor.

A háborúról.

A Filippi-szigetek körül történt véres csata után a figyelem ismét a nyugat-indiai vizek felé fordul, ahol legfeljebb két hét alatt egy második, következményeiben sokkal súlyosabb és talán végképp döntő csatának kell vívatnia.

A spanyol hajóraj még múlt hó 29-én hagyta el a Capverdi-szigeteket és nyugati irányba indult, hogy az amerikai blokad alatt álló Kuba szigetét felszabadítsa. Ez a raj, a mely két csoportban indult neki az Óceánnak, csak két czirkáló hajóból, három torpedó-zuzóból, 3 torpedónaszádból és 2 szénszállító hajóból állott.

Mivel ez a tengeri haderő alig volna elegendő arra, hogy Sampson és Sey amerikai tengernagyok egyesült hajórajával sikeresen csatazhassék, azt kell feltételeznünk, hogy egy másik spanyol hajóraj talán Cadixból vagy Ferrolból indult el Amerika felé, hogy ott egyesüljön az előbbi rajjal.

Az amerikaiak szintén készülnek rá, hogy teljes erővel fogadhassák a spanyol hajórajt. Kuba blokádjával a kisebb hajókat bizták meg és Sampson tengernagy csatahajói parancsot kaptak, hogy a repülő rajjal egyesüljenek. Miután a spanyolok esetleg valamelyik amerikai parti várost is megtámadhatnák: e városok kikötőiben is megtörtént minden szükséges óvintézkedés.

Egyelőre azonban a csataterőről, úgy az Atlanti-, mint a Csendes Óceán szigetei tájáról, alig várható valami nagyobb esemény.

A hadügyminiszter a cortesben kijelentette, hogy az ellenség Manilában nem fogja megvetni a lábát és kifejti, hogy Manilában a szárazföldi védelem elegendő minden támadás visszaverésére.

A külügyminiszter rövid nyilatkozata után a vitát megszakították.

London, máj. 4.

A Timesnek jelentik New-Yorkból:

Mac Kinley elnök kifejezte azt a szándékát, hogy a Filippi-szigeteket a háboru végeig megtartják, azonban megjegyezte hogy a kormány nem szándékozik azokat az Egyesült Államok maradandó birtokává tenni. Ha Spanyolország nem fizetné meg a hadikárpótlást, a Filippi-szigeteket egy európai hatalomnak legszívesebben Angliának adnák el.

London, máj. 5. Washingtonból érkezett jelentés szerint Mac Kinley meg van róla győződve, hogy a manilai győzelem nem volt döntő és még mindig meg kell várni azt az ütközetet, melynek a kubai szigeteken kell megtörténnie.

Madrid máj. 5. A valenciai kormányzó azt táviratozza, hogy az 1300 lakossal bíró Catalan községben 12 főből álló fegyveres banda alakult, melyet csendőrség üldöz. A kormányzót felhatalmazták, hogy hirdesse ki az ostromállapotot.

Talaverában a kenyér árának emelkedése miatt zavargások történtek. A Gijonban a halkereskedésnél üzött uzsora miatt szintén za-

vargások voltak s a csendőrséget közel dobálták meg. Katonáságot küldtek oda.

London máj. 5. Madridból ide érkezett jelentés szerint az ottani tüntetések nagyon zajosak voltak. Különösen a köztársaságiak valóságos dühvel tüntettek a monarchia és a regenskirályné ellen.

A tüntetők közül igen sokat elfogtak, köztük nem egy civilbe öltözött katonatiszt is volt, kiket igazolás után szabadon bocsátottak és az egész kellemetlen dologt igyekeznek eltussolni.

London máj. 5. A Reuter ügynökség jelenté New-Yorkból: Pando tábornok Kuba szigetén apr. 25-én Bayamo helyőrségével Manzanilóba vonult vissza.

A következő napon Garcia felkelő vezér megállotta Bayamo várost és kibocsátott egy kiáltványt, melynek értelmében a spanyol javak és a polgárok jogai tiszteletben tartandók. Elrendelték, hogy az üzleteket a rendes módon folytassák.

Madrid máj. 5. A minisztertanács tegnapi ülésén felolvasták a Filippi szigetek kormányzójának táviratát, melyben közli, hogy az angol konzul azt az óhaját fejezte ki előtte, hogy a szigeteken levő kínai alattvalók védelmét átvehesse.

A gyarmatügyi miniszter táviratba tudatta, hogy ennek az óhajásnak nem tehetnek eleget. Az angol konzul javaslatát közölték a hatalmakkal.

Konstantinápoly máj. 4. Az Egyesült-Államok itteni követségénél különböző török kikötőkből 2000 matróz jelentkezett önkéntesnek Amerika számára, de valamennyit elutasították.

London máj. 5. A Times nagyon rokonszeves czikket ír a spanyol regenskirálynéről és óva inti a spanyolokat, ne legyenek esztelenek és ne tüntessenek a monarchia ellen legalább addig, amíg olyan jó kezekben van az állam gyeplője.

Merkur püspöke.

Megütközéssel olvassuk a „M.—g.—ban” főtíri czim alatt megjelent czikket, mely elmondja, hogy Szász Domokos erdélyi ev. ref. püspök a „Mercur” börzeügynökség utján már évek óta játszik az egyháznak a budapesti tőzsdén. Nem csak játszik, de veszít is. Legutóbb mint egy százezer forintot nyelt el ismét a börzejáték az erdélyi ev. ref. egyházkerület vagyonából. A terjedelmes cikkből közöljük a következőket:

„A püspök jelenleg nem mint nyereszerepel. Értesülésünk szerint ugyanis Szász Domokos egyháza pénzen nagyon rossz papirokat vásárolt mintegy 170,000 frtért és ez a papír ma már alig ér 60,000 frtot. Politzer Zsigmond egy szép uapon sugárzó arccal értesítette a püspököt, hogy volna egy kitünő eszméje. Aztán élénk színekkel vázolta az Első Magyar Szállítási Vállalat fényes helyzetét és még fényesebb jövőjét. A tarsaság ekkor 23 frtos osztalékot fizetett és így nem kellett sokáig rábeszelnie a püspököt, hogy 340 frtjával vegyon ezekből a részvényekből 500 drbot. Az üzlet csakhamar létre is jött. Csakhamar kitünt azonban, hogy Politzer Zsigmond nagyon is tulzott színeket használt akkor, midőn a vállalat képét megfestette. A tulzást később tények is bizonyították, mert a szállítási vállalat a 23 frtos osztalék után 1897-ben már csak 13 frtot fizetett, részvényeinek börzei árfolyama pedig leszállott 340 frtról 130 frtra. S minthogy a vállalat főüzleteiben nagyobb visszaélések is fordultak elő, általában azt hiszik, hogy még ez a tetemesen redukált osztalék is nagyobb, mint a mennyit a vállalatnak fizetnie szabadna. —

Valószínű tehát, hogy a püspök 110,000 forintot vesztesége idovel még nagyobb lesz. Értesülésünk szerint a szállítási vállalat részvényeit a püspökkel történt megállapodás előtt a vállalat tartotta fenn mesterséges módon és beavatott börziánerek azt beszélik, hogy Politzer Zsigmond az eladás közvetítésén 50-60 ezer forintnál is többet nyert volna. — Szász Domokosnak egyházkerülete igazgatótanácsa

gyakran tett szemrehányást a börzeüzletek miatt, de a püspök javíthatatlan maradt és mindig a nyereségekre hivatkozott. Azt halljuk, hogy midőn Szász Domokos a legutóbbi üzlete előre megkötötte és utólag az egyházkerület igazgató-tanácsának jóváhagyás végett beterjesztette, az a tanács alelnökének, Kolozsvári Sándor egyetemi tanárnak indítványára, nem ment bele az ingatag üzletbe. — Merkur püspöke ekkor stornirozni akarta az üzletet, Politzer azonban kijelentette, hogy ez részéről perfokt, tartja magát a vásárló püspök személyéhez, ellenben semmi köze az igazgatótanácshoz. Erre az igazgató-tanács elejtette dr. Kolozsvárit és megmentette Szász Domokost. Értesülésünk szerint a püspök jelenleg Budapesten tartózkodik és nagyon sokat foglalkozik a szállítási vállalat ügyeivel.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerületnek azonban odaveszett 100,000 frtja.

Az erdélyi egyházkerület vezetősége még nem felelt e vádakra, melyekkel a körülmények akulásához képest még foglalkozunk a „Debreczen” hasábjain.

A szoczializmusról.

Szatmár, május 4.

Nagy Lászlónak, Szatmárvármegye alispánjának a közgyűléshez beterjesztett idősziaki jelentésében rendkívül érdekes és a közvetlen tapasztalatok béléget magán viselő elmékedéseket találunk a magyar szoczializmusról a miut az Szatmárban jelentkezett. Ezek szerint a szoczializmus az izgatás eredménye és a nyomorszülte elkeseredéssel nem okolható meg, mert a megyében nem rosszak az állapotok. Egyetlen falu sem folyamodott inség kölcsonért. Az adók befizetése nem csökkent. A bajnak nem is a nagy birtokok az oka, hanem az, hogy mindent centralizáltunk, a vidéki érdekeket e hanyagoltuk. A képviselő a mai viszonyok közt nem egyszer idégen maga is, nem ismeri a kerület viszonyait és nem is ezeknek, hanem a hatalmasabb magánérdekek képviselőjévé lett.

Igy veszett ki a bizalom, szakadt meg a patriarkális kapcsolat: a felsőbb rétegek elváltak a néptől, a nép pedig tőlük. A közizgatást, mely némileg segíthetett volna a bajon, elhanyagoltuk.

A szatmári alispán nézete szerint:

Nem lehet nekem, monda, feladatam e rendszer nyomorságait fejtegetnem, de el kellett ennyit mondanom azért, nehogy úgy tűnjék föl, mintha midőn elismerem, hogy a közizgatásunk ma földadataink nem felel meg, a súlyos ítélet e közizgatással foglalkozókat egoönileg bélyegezné meg, de viszont közizgatásunk elavult, rendszertelen volta okozza, másrészt azt, hogy a nép bizalma a kormányzatban megcsökkent, mert hiszen maga a kormányzat is igyekezett e bizalmat csökkenteni az által, hogy talán nem bizva, talán érezve a közizgatás tulterheltségét s így felve a kiadástól elvonta lassankint a hatáskört a közizgatástól nem engedte a nép védőjévé a nép minden bajai akorvosává lenni, hanem egyedül azokat a teendőket bízta reé, melyek büntetnek vagy behajtanak.

A pénzügyi igazgatás oly féltékenyen őrizte a maga érdeket, hogy hiába látja be, ismeri el a főszoigabíró a panaszok jogosságát, utasítani kell nem az ottani adóhivatalhoz, hanem a pénzügyigazgatóságához s az igazságszolgáltatás nem engedi egy hajszálnyira sem jogait, Mit tegyen a nép, ha mint konkrét esettel igazolhatom, egy 48. óta eltűnt nagybátya földjét 50 év mulva nevére akarván iratni, a főszoigabíró elküldi az árvaszékhez az árvaszék elküldi a járásbíróhoz, a járásbíró ügyvéd nélkül nem veszi föl, költségre rögtön 20—25 frt kell. Tudok esetet, midőn az adó behajtása iránti felelősség a községi előjáróságra kimondatott, a behajtás október hónapjában megindult, a nép burgonyából csinált pénzt, a szeszőző köblét 50 krért vette s hiába kértek 60 krt, nem adott, de midőn a végrehajtó ott hagyta a községet, — dacára a már vett burgonya készletnek, egy

hét mulva ugyanaz a vevő 1 frt 20 krral fizette a mennyiséget, melynek nagyobb részét 50 krral vette. Ki itt a hibás? A köz-égi előjáróság kötelességét teljesítette, a pénzügy igazgatóság szintén, mert az adónak be kell folyni, a főszolgabíró nem szólhat be, mert a jelenlegi rendszer mellett a közigazgatás behatóság nem tekintve a kormányzat által sem állami közegnek s így megbízhatónak, az ő közbelépése legfőbb az: eredményezné, hogy a felelősség reá is kimondatott volna.

Az állam iránti követelések fejlődve az állam mindeonnap jobban igénybe vetetve, az állam adók legalább indirekt módon növekednek. Viszont az állam a maga terhei egy részét, nehogy mint állami terhek az állam forgalmát még kedvezőtlenebbé tegyék, önkormányzati pótdadók czimén az állampolgárok vállaira harítja. A közönség, hogy önmagát csálja, e terheket, bár ugyanazt az adóalapot érdeklé elaprózza, különböző czimeken ve i ki s ennek következménye az adók oly sokfélesége, melyben a jelenlegi teendővel megterhelt körjegyzői kar sokszor maga is megtevév.

Egy községi lakos adója, fizetési kötelessége ilyformán néz ki: az állami adók számtalan tetelei után következik a községi pótdadó, a vármegyei utadó, a köz-égi vicinális utadó, betegápolási, közművelődési, vízérdekeltégi, tisztviselői nyugdíj, esetleg a vármegye háztartásában előforduló hiányok fedezésére, továbbá katonai beszámolásai, vasuti alap javára kivetett pótdadók, ezenkívül fizetendők még a közös gazdálkodás fenntartására egyes tetelek, úgy, hogy van vármegye, melyben a vármegyei pótdadót nem számítva, a községi adókonyv a múlt évi hátralék egy ösz szegben történő kitüntetése mellett 16 részletezett kivetési tételt tartalmaz.

A pap nem az, a mi rég volt, nem a nép tanítója s barátja többé, de fizetésének terhei csak nőttek. Ezt le kell venni részben vagy egészben a nép vállairól.

A munkásokról szóló törvényt csak a német lakos ágnál lehetett érvényre emelni.

Több talpraesett megjegyzést tesz még az alispán, melyeket ajánlunk az illetékes köröknek s minden hazáinak figyelmébe.

Táviratok.

Véres forradalom Madridban

Madrid, május 5. (Reggel 3 órakor.) — Az a vereség, melyet a Spanyol flotta az amerikai tengeri hadseregtől szenvedett, már kétségbevonhatatlanná lett. Az egész országban rendkívüli elkeseredetiséget kelt az első nagyobb ütközet ilyen kimenetele. Úgy Madridban, mint az ország többi városaiban a lakosság folyton gyülekezik és tömegesen ad kifejezést dynasztia ellenességének.

A királynét buskomorra tette a harc szerencsétlen kimenetele. Környezetéből kiszivárgott hírek szerint teljesen közömbös minden iránt, érdeklődését fel sem lehet kelteni. Az udvari orvos nyilatkozata szerint ezen állapot komoly aggodalomra ad okot. Ha külső hatások nem vidítják a királynő buskomorságát, úgy nagyon komoly vége lesz betegségének.

A késő éjjeli órákban ezen állapotán mi sem változott, de tartanak tőle, hogy le akar mondani a fia nevében is a trónról.

Tíz órakor este Madrid utcáin és terein óriási néptömeg kezdett gyülekezni, mely rendkívül veszélyes magatartást tanusított. Utcái lapok még mindinkább izgatták a tömeget. Az óriási néptömeg, mely valóságos forradalmi hangulatban volt Campor Martiner volt kubai kormányzó palotája elé vonult. A cseléd-ség ijedtében bezárta a kaput, de a tömeg feltörte és felrohant az emeletre, a kormányzót keresve.

Hosszas keresés után ráakadtak és meggyilkolták. Valóságos állati kegyetlenséggel töltötték rajta bosszújokat. Innen a néptömeg először a tengerészeti, majd a gyarmatügyi miniszter lakása elé vonult. A minisztereket szerencsétlenségökre otthon találta és mindkettőt legyilkolták.

Szagaszta minisztereinek a nép dübe elől elmenekült Madridból s ennek köszönheti élete megmaradását, mert át is kerültek. A királyi palotába lehető nagyszámu őrséget vontak össze, mert a néptömeg fektelen dübe előtt még az uralkodó sincs biztonságban.

Véres podeszta választás.

Fiume, május 5. (A „Debr” ered. táv.) Fiumében ma ment végbe a podesztaválasztás melynek eredménye, hogy Mayländer ismét megválasztotta az autonom párt. Miután a választás eredményéből kifolyólag gróf Szapáry Laszlo Kormányzó a reprezentaca ülését felolvasta. A városatyák és a túltömött karzat erre dühös láрма között oszlott széjjel, majd a gyülesterem előtt megrohanta a kijövő magyarokat mire verekezés támadt.

Egy nagyobb vasuti pénztárnokot a fel-dühödött autonomisták véresre vertek. A kocsiján hazatérő kormányzót gróf Szapáry Laszlót az egész utvonalon hosszabban lehurrogták.

A hangulat városszerte rendkívül izgott. Katonáság már konsignálva lett.

Ujdonságok.

* **A h.-bőszörményi népgyűlés.** Hirt adunk volt arról a rendezetről, mely a függetlenségi párt által tervezett népgyűlés megtartását Hajdu-Bőszörményben betiltotta. A függetlenségi párt Sziny Gyulát a hajdu-bőszörményi kerületi országgyűlési képviselőjét bizta meg azaz, hogy ez ügyben a képviselőházban interpelláljon, mire nézve Kossuth Ferencz táviratilag is megkereste. Sziny Gyula ezáltal nem tehet eleget a párt kívánságának, mert, mint sajnálattal értesülünk, súlyos köszvényes bántalmak ágyhoz kötik. Az elmaradt népgyűlést, különben f. hó 22. tartják meg, mire nézve az előkészületek nagyban folynak.

* **Fényes hangverseny.** Bezáródtak a színház kapui és közönségünk egyszerre az unalmas, élvezet nélküli szízenban találta magát. Ilyenkor aztán nagy értéke van mindenféle kisebb kaliberű mulatságnak még a cirkuznak, sőt uram becsá az orpheumak is. Ilyen időben aztán igaz örömmel üdvözölhetünk egy olyan hirt, mely megváltást ígér ebből az unalmas szürkéségből. Május hó közepére van tervbe véve egy nagy szabású koncert, mely a Bika szálloda dísztermében fog lefolyni. B. Ruzsinszky Ilona asszony énekel ismét a debreczeni közönségnek, melynek itt működése alatt dédelgetett kedvence volt. Brillians énektudását, tüneményes hangját nagyon sokáig emlékezetében fogja tartani a debreczeni közönség. A kolozsvári színpadtól mult hó végén bucsuzott és az ottani közönség alig tudott megválni tőle, annyira meghódította a színeközönséget, midőn távozott. Legujabban Szegedről kinaltak meg fényes szerződéssel, melyet az őstől kezdve el is fogadott. A kiváló ének-művésznőn kívül még Sebessy Vilmos operaénekes is fellép. Sebessy ismeri közönségünk vendég szerepléseiből. Csodás erejű mély baritonjába három estén át gyönyörködhetett a színházlátogató közönség. Operarészleteken kívül még több magyar dalt is elő fog adni. Az estély fénypontja Ruzsinszky Ilona és Sebessy Vilmos duettje lesz. Kivülök még más művészek is

közre fognak működni s így az erkölcsi siker fényesen biztosítva van. — A részletes programmot legközelebb közöljük.

* **Elhunyt képviselő.** Siskovits Tamás Bács megyei országgyűlési képviselő tegnap meghalt.

* **Kik élnek az erdélyi követek közül?** Most az Unio 50. évfordulója közeledtével felkérte volt a kolozsvári Ereklje-Múzeum az erdélyi részek közönségét, hogy az életben levő követek névsorát jelentse be. E felhívás alapján bejött adatok szerint négyen élnek u. m. 1. Eitel Frigyes, 2. Jancsó Ádám, 3. Topler Károly, 4. Gr. Was Albert.

* **Meszlenyi Lajos állapota.** Mint örömmel értesülünk, Meszlenyi Lajos országgyűlési képviselő állapotában tarós javulás következett be. A beteg már annyira felépült, hogy a mai nap nagy részét ágyán kívül tölthette. Bár szobáját még nem hagyhatja el, de teljes felgyógyulása már csak napok kérdése. Mihelyt egészsége kellőképen helyreállt, falura utazik üdülni.

* **Jóságának áldozata.** Megrendítő szerencsétlenség áldozata lett tegnap Antal János balmaz ujarosi lakos. Tegnap délután Balmaz-Ujváros határában Kertész István szekert a lovak elragadták. Antal János gyalog ment ki a tanyára és a veszélyben levők segítségére sietett, kik a kocsiin jajveszkeltek, melyet megállítani nem tudtak. A kocsiin Antal János sem tudta megfékezni hiába kapaszkodott a lovak gyeplőjébe és így lett jószívűségének áldozata, mert a lovak földre dobták és a kerekék keresztüli mentek rajta. Mindkét lábán csonttöréseket szenvedett. A megvadult jlovak azután maguktól megálltak s így a kocsiin ülők szerencsésen megmenekültek minden baj nélkül. A megsebesült Antal János haza szállítottuk lakására. Dr. Berényi Pál orvos csakhamar megjelent s megvizsgálva a beteget, megállapította, hogy a súlyos töréseken kívül agrázkódtatást is szenvedett s életben maradásához kevés a remény.

A sebesült mindaddig eszméletlenül volt, míg a halál szenvedéseitől meg nem váltotta. Közönség elbeszéli a szerencsétlen esetet a következőkben. Tegnap d. u. 4 órakor elindult a Derekes tanyára és midőn a mátai utra kiért, ott találkozott Kertész István szekerevel, melyen Kadarec korcsmárosné ült. A két lovas szekeret 17 éves fiu hajította a kocsit feléje közeledett, midőn a lovak megvadultak s nyíseben száguldtak előre a könnyű kocsival. A 17 éves fiu, ki a kocsit hajította, a lovak között lebukott s a szekeren ülő Kadarec né életveszélyben forgott. — Antal János a közeledő kocsit elébe állt, megragadta az egyik ló zabóját, de az elütötte és a szekér keresztül ment rajta. Ő maga a dolgot véletlen szerencsétlenségnek tartja. A kocsist nem vádolja gondatlansággal. — Az emberbaráti szeretete vette rá, hogy a megvadult lovakat öreg ember létére megakarták fékezni. Az öreg Antal végtelenül örült, hogy a veszélyben forgottaknak nem történt semmi baja. Alig volt ideje az öregnek mindezeket elbeszéli, a súlyos sebek és agrázkódás következtében kiszendvedett. A b.-ujvárosiak mely részvéte kíséri sirjába a jó öreg Antal Janost.

* **Május elseje Balmaz Ujvárosan.** Balmaz ujarosról jelentik, hogy május elsején ott semmi rendezavarás nem történt. Mintegy 300 munkás gyűlt össze, de ezek a felhívásnak engedve szép csendbe feloszlottak. A balmaz-ujvárosi járásban általában a szociálistáknak semmi nyoma sincs, csak a munkás igazolvány aláírásától vonakodtak meg.

* Az utolsó árpádházi királylány sirja.

Winterthurban rákadtak Erzsébet magyar hercegnő sirjának borító lapjára s az érdekes leletet a zürichi muzeumban helyezték el. Erzsébet hercegnő III. Andrásnak leánya volt s 1291-ben született. Ő volt az utolsó árpádházi királylány s apja, hogy a család érdekeit biztosítsa, — hétesztendő korában eljegyezte Venczel cseh királyfiával. A házasságból azonban nem lett semmi. Venczel mást vett feleségül, Erzsébet hercegnő pedig kolostorba vonult a Svájcban levő Tössbe, habar mostoha anyjának, ausztriai Ágnes királynénak fivére, Henrik herceg megkérte a kezét, nem lépett ki a kolostorból, ahol 1338-ban május 6. meghalt.

* Nagy ékszerlopás városunkban.

S z ó l l ó s y Ferenc Széchnyi utcai lakásáról tegnap nagyobb értékű ékszerek eltűntek. S z ó l l ó s y feljelentette a dolgot a rendőrségnél, egyszersmind felsorolva a hiányzó ékszereket. Némi eredménye a rendőrség kutatásának már is van, amennyiben a Csapó utcán levő és a Takaréknál Hitelintézet tulajdonát képező zálogházban már megtalálták az ékszerek egy részét. A zálogházban azonban a rendőrség mindössze annyi felvilágosítást nyert, hogy a kérdéses ékszereket egy aszony helyezte el, kinek kiléte felől azonban semmi felvilágosítást nyújtani nem tudtak. A zálogházban az ellopott ékszerek csak részben kerültek meg hiányzik még több értékes darab.

* **A kövér kardalosnő pöre.** Sok hazavona után végre elődt tegnap az a pör, a melyet Fekete Aranka kóristánó indított Leszkay András színgazgató ellen. Leszkay az ősszel szerződtette a kóristánót, de néhány hónap után elbocsátotta azzal az indoklással hogy a kisasszony nagyon kövér. Fekete Aranka pörbe fogta a direktort, azt állítván hogy a mikor szerződtette Leszkay, akkor is, látta, milyen kövér. És kereste a direktoron a hat havi gázsit és ruhapénzt. A járásbíró-ságnál a kóristánó javára dönt el a per, mely felelősség folytán az aradi kir. törvényszék felelősségi bírósága elé került. Mint tudósítónk írja tegnap délelőtt vette tárgyalás alá érdekes pört a bíróság. Fel és alperesek ügyvédek kíséretében jelentek meg a törvényszék előtt Leszkay határozottan tagadta, hogy ő egy évre szerződtette a kisasszonyt. Fekete Aranka azonban megmaradt állítása mellett s az esküt is letette. Az ügyvédek rövid beszédei után hamar meghozták az ítéletet melyet Otrubay Károly kir. törvénysz. elnök hirdetett ki. E szerint a pört Fekete Aranka nyerte meg: Leszkay köteles neki hat havi gázsit fejeében 220 frtot fizetni. A ruhapénzt nem teltek meg, miután azt már előzőleg megkapta Leszkaytól, a költségeket pedig kölcsönösen megszüntették. Ezzel a sokat tárgyalt ügy végre befejezést nyert.

* **Gyorsírók ünnepélye.** A debreczeni főisk. gyorsíró egyesület a főiskolai zenekar közreműködésével május hó 7-én, d. u. 5 órakor a főiskolai díszteremben Markovits emlékünnepelet rendez, melynek műsora a következő: 1. Gyászének. Előadja a főisk. énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Csiky Lajos felügyelő tanár. 3. Alkalmi költemény. Irta Kan Béla. Szavalja Kovács Zsigmond th. 4. Késő vágy. Dr. Horvath Ákóstól. Előadja a főisk. énekkar. 5. Emlékbeszéd. Tartja Madarassi Gyula jh. 6. Hymnus. Előadja a főisk. énekkar. 7. Zárszó. Tartja Polgar Kálmán jh. 8. Huszár induló (a Virágcsata cz. operettből Verő Györgytől) előadja a főisk. zenekar.

* **Vendéglősök és kávéosok kongresszusa.** A vendéglősök és kávéosok kongresszusa mely tizedikén veszi kezdetét városunkban mindinkább széleskörű érdekeltséget kelt. Május 10-én érkeznek meg a kongresszusi tagok, kiknek fogadtatására az itteni előké-

sztő bizottság a legszélesebb körű előkészületeket tett. Tizedikén este lesz az ismerkedési estély. Az egyes társulatok, egyesületek hivatalos kiküldöttein kívül mintegy 90 résztvevő kávéos és vendéglős jelentkezett ezideig a kongresszuson való részvétellel. Ezen szám azonban alacsonyabbnak látszik. A tulajdonképeni kongresszus a városháza dísztermében lesz megtartva, melyet az int. bizottságnak már át is engedtek. Eredetileg a Bika szálloda díszterme volt kijelölve a kongresszus helyéül, de az egyházker. közgyűlés miatt, mely ugyancsak itt lesz, ettől a tervtől elállott.

* 34.056.876 frt. tiszta jövedelem.

Egy tiszta hasznát mutat ki a máv. 1897-ben. A m. kir. államvasutak pénzügyi eredményei a múlt évben a végleges lezárolás szerint a következők: bevételek a személy és podgyaszforgalomból 22.581.379 frt, a t. her. áru forgalomból 65.359.016 frt, kütönfele bevételek 6.807.666 frt, összesen: 94.784.061 frt. — Az üzemi és egyéb kiadások pedig kitétek 60.691.185 frtot és így a tiszta jövedelem 34.056.876 frt. Az elért bevételek csak 0.7 százalékkal maradtak mögötte az előirányzott bevételeknek és csak 5 százalékkal az áru és személyforgalom tekintetében rendkívül kedvező millennáris év mögött, azonban körül-belül ugyanannyival nagyobbak, mint a normális 1895. évben.

* **Arczkép leleplezés.** Dr. R ó z s a Mór indítványára a debreczeni pinczer egyesület elhatározta, — hogy elnökének Kovács Dezsőnek arczképét leleplezi. — Az ünnepélyes leleplezés pénteken lesz.

* Jövahagyott közgyűlési határozat.

A belügyminiszter jövahagyta Debreczen városi törvényhatósági bizottságának muli havi rendes közgyűlésén hozott ama határozatát, mely a városi napidíjasok és hajduk részére a drágasági pótlékot megadja.

* **A nagyváradai Hunyadi-malom elárverezése.** Hunyadi-malom haszalanul faradott azon, hogy a gyönyörű ipartelepelt eladja. Voltak ugyan komoly vevők, de ezekkel nem sikerült meggyezésre jutni, a minek okát a kedvezőtlen gazdasági viszonyokban kell keresnünk. Így tehát e hó 31-én elárverezik a malmot. Az árverés iránt szép érdeklődés mutatkozik, a mennyiben olyan emberek készülnének megvenni a malmot, a kik rendelkeznek a szükséges feltételekkel, hogy kedvező auspiciumok között megindíthatják az üzemet.

* **A debreczeni öreg honvédek** a szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából szintén testületileg részt vettek volt az ünnepségeken. Kedves látvány volt a fehérhajú nagyapók katonai gárdája, amiat az 50 év előtti egyenruhában lépdelték a zászló alatt. Özv. Szathmáryné fényképezeti műtermébe hívta meg az öreg honvédeket, hogy képen örökíthesse meg őket. A gyönyörűen sikerült nagyméretű csoportkép már látható is a fényképezeti műtermen kirakatában, Tizenhárom egyenruhás öreg katonát, öt tisztet van rajta szép csoportban rendezve. Az érdekes képeknek sok nézője akad.

* **Vigyázatlan bérkocsis.** Könnyen vezetéssé válhatott volna Verbélyi Mihály 36. számú bérkocsisnak a gondatlansága, ki tegnap d. u. a nagypéterfiai laktanya előtt Szabó Géza nagykereskedőt és nejét majdnem elütötte. Szerencsés véletlen következtében az ijedségen kívül semmi baj nem történt.

* **Meglopott kereskedő.** O l á h Gyula varga utcai fűszerkereskedő kárára ma reggel lopás történt. Pénz és értékpapírokon kívül 80 frtos takarékpénztári betét-könyvet loptak el. A tolvaj manipulációját észre vették, de mire nyomában voltak eltűnt. A takarékpénztári könyvet az utcán megtalálták a tolvaj valószínűleg futás közben lobta el, hogy az árulója ne legyen. A rendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tettest s már nyomában is van.

* **A Zion asztaltársaság szombatán,** május hó 5-én nagy összejövetelt rendez a Dreher csarnok utcai helyiségében, melyre az összes egyleti tagok ez uton is meghívotnak. Az összejövetel célja a tisztikar megválasztása lesz.

* **Próbabál.** Schaf János táncztanító vasárnap f hó 8-án a korona című tánczteremben próbabált rendez.

* **Tűz.** Tegnap este 8 óra tájban a kis templom toronyóra azt jelezte a tűzoltó laktanyába, hogy ég a Gilányi kaszárnya. A tűzoltóság tüstént kivonult, de midőn kiértek, akkor látták, hogy a tűz messze túl a sorompón volt, a Rankai János tanyáján, hol egy kisebb szalmaboglya égett le már azóta teljesen.

* **Igen elegáns nyári női toietteket,** gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintáira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Kezdő biciklisták.** A biztonság fenntartása érdekében a forgalmasabb utcákon a biciklizés csak a gyakorlottabb sport üzöknél van megengedve, A kezdő biciklisták azonban ezt a rendeletet nem veszik figyeembe, úgy hogy a biciklizést a főtéren akarják tanulni is. — Ma is csak a véletlen folytán nem gazolt el egy biciklistát az arra robogó kocsi, amint a kerékpáros gépéből kiejtett. Kíváncsok voltak hogy a forgalmasabb helyeken a kezdő biciklisták ne járjanak mert ebből nagy szerencsétlenségek származhatnak.

* **Bomba.** Tegnap éjjel az a hír kelt szárnyra a fővárosban, hogy a miniszterelnöki palota előtt bombát találtak, mások azt híresztelték, hogy a Ferenc J. hidon találtak továbbá a bombával a szocialisták kedveskedtek Bánffy-nak azért, hogy május 1-jét nem engedte megülniök. A B. T.-nak ezt a híret a főkapitány hivatalos formában is megegyeztetve, kijelenti, hogy konvolmány, mert a rendőrség híret sem hallotta.

* **Öngyilkosság egy vasúti kocsiba n.** Réz Gyula jászberényi főgimnaziumi helyett es tanár tegnap reggel Hatvanból hazautazott. Jászberénybe, Közvetlenül a jászberényi állomás előtt egy harmadik osztályú kocsi^a halántékán lőtte magát s mire a vonat az állomáson megállott már meghalt. Öngyilkosságának okát senki sem tudja, családja körében azonban azt hiszik, hogy amerikai barbaj áldozata.

* **A modern terapiában** az orvosok mindinkább a természetes gyógygyúvek használatát, — ezek között különösen a maga nemében páratlan Ferenc József keserűvizet ajánlják. A Ferenc József keserűviz már 20 év óta van használatban s egy családban sem szabadna hiányoznia.

Színház.

A kolozsvári színtársulat tegnap reggel nyári állomáshelyére, Nagyváradra utazott, ahol holnap, csütörtökön kezd meg működését Bánk-báonnal. A nyári szünet alatt a kolozsvári színház nézőtérét Bölönyi intendáns saját költségén renováltatja. — A közönség októberben egy egészen felújított és díszes színházat fog találni.

Színlátarsulatunk Marosvásárhelyen.

Verő György látványos színművével az 1000 évvel kezdte meg a debreczeni színtársulat városunkban az eredetileg egy hónapra tervezett működését, A közönség, mely zsufozásig töltötte meg a tágas színteret, lelkesen tapsolt a darabban előforduló hazafias jeleneteknek és darabnak. A szereplők ugyancsak kitétek magokért. Komjáthy Árpád szerepében többször zajos tapsokat aratott. T. Kállay Lujza is zajos tapsokat kapott a Rákóczy induló című képből. Vidor Dezsőnek és Kaposi Józsnak is sokat tapsolt a közönség.

A színtársulat iránt városszerle nagy érdeklődés mutatkozik és Komjáthy-nak nagyszámú bérlői vannak. Ha a színtársulat —

ami fölötté valószínű. — az érdeklődést fenn tudja tartani, úgy Komjáthy aligha meg nem hozsabbítja működésének idejét egy hónappal is. A szintársulat már teljes számban városunkba érkezett. Holnap Eshegaray darabja »Folt, amely tisztít« kerül színre, a főszerepeket T. Halmi Margit, Fáy Flóra, Csigházy Etel, Szathmáry Árpád, Vidor Dezső és Tanay Frigyes játsszák. (G—m)

Yankee hősiesség.

Operettenek indult s dráma lett belőle. Milyen volt a kezdete azt legjobban e czik mutatja:

A humbug hazája, a Barnumok szülőföldje éktelenül belevágott a nagy dobba, melylyel a spanyol verebeket akarja elriasztani a kubai czukornád ültetvényekről.

Takarodjatok spanyol legyek és spanyol verebek a meztelepről, hadd egyem én magamat torkig! — kiáltanak az oceánparti vitezek a spanyol szélben, nádban és egyebekben bővelkedő hivalgókra, ezek azonban nem adják át nekik a nyugat kulcsát. (»west-key«), mely a mézes kaptárokhoz vezet.

Igazán kevés olyan mulatságos háboru indult meg e században, mint ez a spanyol-amerikai. Eddigelé még operette, de nemsokára bohózat lesz belőle s ma már dráma is: a szereplők egyénisége nagyon megfelel e műfajnak s eljárásuk is, úgy látszik, ugyanezt árulja el.

Először is a két hadviselő fél egymást roppant gondosan kerüli, hogy valahogy össze ne ütközzenek a másikkal.

Kinos pontossággal nyomozzák ki egymás hajóhadának hollétét, nem azért, hogy felkeressék egymást, hanem hogy valamelyik arra ne menjen, a merre a másik időzik, mert akkor emberhalál találna lenni, azt pedig az amerikai yankee teljességgel nem tekinti jó üzletnek magára nézve.

Csupa udvariasság a két hadviselő fél eljárása: ha véletlenül mégis összejönnek, akkor is oly magasan lőnek, hogy legfeljebb egy árboz csucsát sodorja el az ostoba golyó.

A legújabb hírek szerint azonban már egy embert is megöltek; tegnapelőtt az összes áldozatok száma egy teherhordó spanyol számár volt, mely prófontot vagy bakancsot szállított a spanyol bugyogók számára. Eenyi veszteséget még a spanyol pénzügyek is megbirnak.

Ez volt a nézet és ma már tudjuk, hogy emberek ezrei hullottak el az első ütközetben. Azonban komolyabb ennél az az éktelen fenyegetés, melylyel a két fél egymást rémitgeti. Ez már igazán embertelenség, mondhatnám: állatkinzás.

Az amerikaiak e részben a legmesszebbre menő rémitgetéseket üzik, a miket eddigelé a világtörténelem felmutathat: Szerintük minden kikötő eleje tele van torpedókkal, robbanó gép kkel, dum-dum golyókkal, löpor geysler szórókkal és Zuboviesekkel. Ezenkívül dinamit és dinamó gépek, jel- és kabelelegráfok rakattak le a partok mentén mindenféle, óriási ütegek védik a partokat, kikötőket, világító golyók éjjelenként villamos nappali fénynyel árasztják el koronkéat a néma eget, vas szivarok, melyeket azonban nem kuba dohányból gyártottak, ott cikázanak a vizeken mindenfelé, hogy hol ütődjenek bele egy-egy spanyol hajóba; víz alatt járó hajók alá furakodnak a nagy pánczélosok, melyek abban a pillanatban levegőbe repünek és minden spanyol matröz éppen 2000 darabra szakad szét.

Ezenkívül mesterséges zátonyokat csináltak a tenger közepébe s jaj annak a hajónak, mely erre kerül.

De ez még mind semmi. Nem kevesebb, mint 800000 önkéntes jelentkezett, hogy fel-falja azt a kis spanyol armádiácskát, mely Európából Kuba szigetére kerül! Nem kevesebb, mint 800000 önkéntes magy neki annak az állítólagos 70000 spanyol harczo-

nak, melyet az anyaország odaküld, tehát csaknem 12-szer annyi hős yankee, mint a mennyi spanyol.

Es micsoda hősök lesznek ezek! Ötven színész, három boxoló és egy egész zsidó-légió, csupa Makkabeusból, oly harczosokból, kiket Amerika üzletekkel terhes levegője a lobby és a tőzsde verekedéshez, pofozkodáshoz szokott légkörében rendíthetetlen harczosokká képezett ki. Ez már valóságos vallási háboru lesz: a Kuba szigetét bíró spanyol jezsuiták ellen egy Mózes-légió, mely az ellenfél »Loyala« kiáltására »Rotschild!« csatlövöltéssel felel.

De ez még nem minden. A fehérbarna bőrű spanyolok ellen az amerikai hősök egész fekete-sereget szerveznek szerencsenekből. A középkor tüneményes ideje közelget. — Mátyás fekete serege támad fel a 40,000 szerencsenben, csak kissé ole-obb kiadásban, mert a költséges fekete panczél helyett saját ingyen fekete bőrtüket viszik a harcztérre a szerencsenek. Ki fog e bőszt vitezeknek ellentállani, különösen Kuba szigetén, a szerencsen rabnok körében, kik eddig a zarnok spanyolok alatt nyögtek!...

A legújabb jelentések szerint az amerikai hősök már meg is kezdtek rettenthellen működésüket: az elfogott spanyol kereskedőhajóról a »Katalina«-ról 25,000 dollár értékű pénzt, ezenkívül minden ezüstneműt és szivart, ládát és kötelet, szöveget és hajókereket, szóval minden megmozdíthatót elloptak. Ez igaz, hogy Key-Westben történt, de mar ez háborus terület. Háttha még az a sok rettenthellen vitez, az a 800,000 önkéntes mind kiszáll Kubában; hisz ott még a svábbogarakat is ellopják, pedig az már igazán nem érték s nem marad lábán egy szál czukornád, nem marad a szerencsen-gyerekeken egy csinos uszónadrág (az igaz, hogy ezt ugysis csak a képeken viselik, de természetben nem) a melyet a szurkos kezű hősök el ne emelnének.

Mi lesz aztán, ha ez a »nemzetközi« légió kezdi meg működését Kuba szigetén? Gondolom, hogy visszakivánják a szegény ültetvényesek a spanyol kegyetlenkedéseket inkább! Háttha az amerikai színész berukkol, mind-egyik természetesen tengernagy; vagy tábornoki egyenruhában, (már a színházi ruhatarakból csak csennek egyet-egyet maguknak! micsoda Tarasconi Tartarin-ka'andokra van kilátás. És a három híres bokszoló! Nem hiszem, hogy ezeket a szerencsétlen spanyolok bevárják. Hol van a 70,000 spanyolból csak egy is olyan bokszler, mint Tom Pudding, az Oceánok legyőzhetlen bajnoka, kinek a »Police Gazette« czimlapja minden héten közli marok-dus arczképét.

Amennyi meglepetést meg Amerika készít számunkra, kitelik tőle, hogy külön női légiókat is szerveznek. Azok az emanczipált dámák, kiktől jaj minden férfinak, kit üldözöbe vesznek, lefegyvereznek tiszzer 70,000 spanyol is. Ez a legfélelmesebb, mert ezek hamar harczképtelenné tennék az egész spanyol armádiát. S e veszély annál fenyegetőbb, mert a legújabb hírek szerint a 800,000 harcziás hős kijelentette, hogy csak otthon hadakozik, kiki a saját üzleti irodájában, vonuljon ki az Unio területéről a szerencsen hadsereg, de yankee nem megy. Most tehát a nőkön lesz a sor, az Üdv hadseregén. Jaj nektek, spanyolok!

Vén sas.

KÖZGAZDASÁG.

Hanyatló gabonaárak. Most már teljesen a hanyatló irányzat kerekedett felül a gabonaüzletben. Azoknak, a kik a tulságos magasra felszökkenett árak tarthatatlanságát erősítették, előbb-utóbb mégis csak igazuk lett. Csupán abban tévedtek, hogy rohamos, pánikszerű áresést vártak. Amióta az árak nagyarányu emelkedése megszűnt, a forgalom egalább is félannyira csökkent és nagy üzletelenség, nem pedig pánik uralkodik a budapesti tőzsdén. — A tegnapi 10 krajczáros arhanyatlás után ma már nagyobbából számolhatunk be. A szép időjárás, a vetések állásáról

megjelenendő hivatalos jelentésről szóló kedvező hírek, de kiváltképpen az alacsonyabb külföldi jegyzések.

Parisban a májusi buza ára 33 frankról már 31,60 frankra csökkent — erősen a baisse irányzat malmára hájtották a vizet. Az áringadozás nem volt ugyan sem nagy, sem gyakori, de azért szép csöndesen a zár-latig 40—50 krajczárral csökkent a buza ára, a tegnapi árakhoz képest pedig a májusi buza 55 krajczárral, a szeptemberi buza 31, a szeptemberi rozs 15, a szeptemberi zab 5, a május—juniusi tengeri 23 és a júiusi tengeri 22 krajczárral csekélyebb értékű ma este.

Ez a hanyatló irányzat nem bpesti jelenség; a buza ára világszerte csökken, a minék oka egyrészt az, hogy Amerika a háboru daczára is igen nagy gabonamennyiségeket küld Európába, másrészt pedig az, hogy mindedig sehol sem mutatkozott az erősen jósolt buzahány.

Erre vezethető vissza az a tény, hogy a május—juniusi buzaára 1485 frtról meglehetősen gyorsan 13,90 frtra és a szeptemberi buzaár 11,34 forintról 10,40 forintra hanyatlott.

Az ingyen vetőmag. A mult évi silány termés miatt a vetőmagban hiányt szenvedő kisgazdáknak a földmívelési miniszter főleg Krassó-Szörény, Békés, Bihar, Baranya, Szilágy, Kolozs és Udvarhelyvármegyékben kölcsönkép kiosztott őszi és tavaszi vetőmagot 539 községben 25,000 kisgazda közt 39,350 mmát és 17 mm. burgonyát kedvezményes árért; ingyen pedig 104 községben 5900 in-séges közt 9a0 mm. gabonamagot. Ezenkívül a telepekeknek 16600 mm magot előlegezett, összesen 3200 kisgazda és telepesnek részint kölcsön, részint ingyen és előlegkép 69,300 mm. vetőmagot, melylyel körülbelül ugyanannyi hold föld bevetése tétetett lehetővé.

Sertés vásár.

május. 4.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban 57—58 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczár Kőnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 kraje-árig.

Sertéslétszám: 1898. évi május. 2-án napján volt készlet 37,971 darab, 1898 május hónap 3-án felhajtott 574 drb, 1898 május hónap 3-án napján elszállított 365 darab 1898 május hó 4-ik napjára maradt készletben. 38,180 darab. — A hizott sertés üzlet-irányzata változatlan.

Budapesti gabonat zsde.

május. 4.

A kászaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	76	—,00—,00	80	00,0—00,00
» »	77	—,00—,00	81	00,00—00,00
» »	78	—,00—,00	82	—,00—,00
Tiszavidéki ó	79	—,00—,00	80	—,00—,00
» »	76	14,50—14,55	80	—,00—,00
» »	77	14,65—14,70	81	00,00—00,00
Festvidéki ó	78	14,80—14,90	82	00,00—00,00
» »	79	15,——15,—	—	—,00—,00
» »	79	14,45—14,65	80	—,00—,00
Fehérmegyei ó	76	14,60—14,50	81	—,00—,00
» »	78	14,75—14,70	82	00,00—00,00
» »	79	14,90—14,85	—	—,00—,00
Bácskai ó	76	14,15—15,—	80	00,—,00
» »	77	14,70—14,60	81	00,00—,00
» »	78	14,85—14,80	82	00,00—00,00
Észak magy	79	—,00—,00	—	—,00—,00
» »	78	—,00—,00	80	—,00—,00
» »	79	—,00—,00	81	—,00—,00

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70—72	10,10—10,10
» másodrendű »	—	9,90—10,10
Árpa takarmánynak »	60—62	6,75—7,—
» égetni való »	62—64	7,00—7,50
» serfőzdei — »	64—66	8,——9,50
Zab — — — »	39—41	7,70—8,—
Tengeri bánsági — uj	—	6,20—6,30
» más nemű »	—	6,10—6,15
Repcze bánsági	—	12,50—13,20

CSARNOK.

A levelek.

Írta: Korda Imre.

(Folytatás.)

Habókné csakugyan el is ment nem soká valami látogatásra s magával vitte a gyerekeket is. János még ott maradt az asztalnál s egy-egy kvaterkát felhajtva eltűnődött a régi jóbarát sorsán. Majd menekülni óhajtván a borús gondolatoktól, fölkel az asztaltól és be ment a szobába dolgozni. Elővette a postával jött csomagokat s föltette magában hogy estig a périatokkal foglalkozik, hátha a mások baja kiveri fejéből a fájdalmas eszméket. A papirosvágó ollót nem találta az íróasztalon, bement tehát felesége szobájába, hogy onnét hozzon egyet.

A varróasztal fiókjában egy csomó limlom közt beirt papirlapok feküdtek. János előbb közönyösen felvetelte ezeket, de az egyik kiterített lapon az írás úgy a szemébe tűzött, hogy lélekzet felakadva gyorsan olvasni kezdte.

Két levél volt. Szerelmes levelek! Itt a felesége holmija közt! Az egyik ez volt a megszólítás: »Imádott lelkem!« A másikon: »Aranyos jószágom!« János egyszerre olvasta mind a kettőt. Az aranyos jószágom rövidebb volt; banális szerelmi frázisok, melyek azonban régen fennálló legbensőbb viszonyra engedtek következtetni s végül száz-szer csókot küldtek a czimzettnek.

Az imádott lelkem már tartalmasabb írás volt s komolyabb szándékot és messzevágó intézkedések tervét jelentette be. E második levél, melyét Habók újra meg újra elolvastott így szólt:

»Egy hét múlva otthon leszek. A három heti tavollét megtanított arra, hogy nem élhetek nálad nélkül. Elpusztulok, nem lesz belőlem semmi, dolgaimat intézni nem tudom, mert te vagy az eszemben folyton, éjjel-nappal. Egy pillanatra sem tudlak kiverni a fejből! Vegre is be kell látnom, hogy egy napig se lehetek távol tőled s életünknek olyan berendezése, hogy csak akkor ölelhessélek, a mikor a körülmények megengedik, ekkor is csak lopva és titkon, — elviselhetetlen. Sorsunkon változtatni kell. Mihelyt haza megyek, megteszem a lépéseket arra, hogy végleg és örökre egyesülhessünk. Megírom ezt már most, hogy szándékom készületlenül ne találjon. Addig is csokollak tetőtől-talpig ezerszer. Aladár.«

Habók János mozdulatlanul állt a varrógép mellett s elfelejtett még lélegzetet is venni, csak bámult elmerengve, ki az ablakon. Ismerte jól ezt az Aladárt, valami jövevény mérnök volt, s arról nevezetes, hogy egy szép asszonynak már elesavarta a fejét a városban még pedig alig egy pár hétre azután, hogy oda jött. Bizonyos Sársárvány névű fiatal özvegy volt ez s egy időben sok ezöbessé volt rolok, a mérnök, a mint mondták, hitegette az asszonyt, de úgy látszik már bele unt és most...

Habók nem vette le szeméit az utcának arról a pontjáról, hol azok az első pillanatba fennakadtak. Epen egy temetés ment el arra, zászlókkal, fehéringes papokkal, ministráns gyereksereggel. János nem tudott minderről semmit. Szeme nem mozdult az utcán nyüzsgő tölöngő alakok után, úgy mentek át azok komor tekintete előtt, mint egy sötét árnyék. Nem gondolt semmit. A váratlan fölfedezés mint egy száraz villám lesujtotta s teljesen le szerelte elméjét.

Csak akkor kezdett nagynehezen és homályosan föleszmélni, mikor az alkonyat beállt s az utcának az a pontja, hová a szemé tapadt, elveszett a sötétben.

Eppen akkor érkezett haza az asszony. A konyha felől jött, a gyerekek lármája jelenté érkezését. János megfordult, kifelé támolygott az ebédlőn keresztül a saját szobájába. Gépiesen vette kalapját és botját s elindult kifelé.

Habókné nem egyedül érkezett. Egy másik asszony is jött vele és suttozó hangon nagy beszédbe voltak merülve.

— Tehát a leveleket kedvesem. Habókné idegesen turkált a varróasztal fiókjában, a varrógépben s valódi házmotózást tartott e helyeken. A vendég nyugtalanul nézte a keresést.

— Nem találsz?

— Nem, szólt Habókné tompán s szinte pihegett a nyugtalanságtól.

— De csak nem dobtad el.

— Dehogy! Hogy gondolsz ilyet? Egész biztosan tudom, hogy ide tettem. Meg nem foghatom hová lett. Itt nem jár senki, sem gyerek, sem cseléd. A gyerekek fel sem érik az asztal és a cselédek ide nem jönnek takarítani. Mindig én magam törölgetem le az asztalomat.

Habókné egészen felizgult a hasztalan keresés miatt, úgy hogy a vendég végre megszajnálta s erőltetett hanyagsággal azt mondta, hogy ne keresse most. Majd megkerülnek, a mikor nem is keresik, arra kérte, hogy akkor rögtön küldje át.

— Magam viszem el azonnal. Megbecsáss kedvesem... De soha ilyet! S az asztal bizonytalan révedéssel nézett szét a

szobában, nem annyira a leveleket keresve már, mint inkább tűnődve és aggódva valamin, a mit azonban restellett megmondani.

A vendég csakhamar elment azután s Ilka asszony magára maradt töprengésével. Nem azon aggódott ő, hogy a két levél elveszett, az még hagyján, de egy bosszantó gondolat kerülgette: hátha az ura kezébe jutottak a levelek s aztán milyen ostoba félreértés, kellemetlenség és kelletlen magyarázatok következnek ebből. Visszagondolt a mai déli lesujtó hirre s arra a komor benyomásra, melyet az férje hangulatára tett. Az a nélkül is fogékony lehet most mindenféle sületlen gondolatokra.

Atment az ura szobájába, de a mit ott látott, még teljesebbé tette nyugtalanságát. János nem volt otthon; a folyosóra nyíló ajtó tárva-nyitva volt s a szekrényekbe be ne a kulcs. A házi sapka a szoba közepére volt dobva s a sárokból az esernyők és botok jobbra-balra eldőlvé feküdtek. Látnivaló volt, hogy a ki innét elment, nem volt egészen magánál.

Folyt. köv.

A Tóby örökösök közös tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m:

1. A debreczeni 2477 sz. tjkvben foglalt 1783 sorszámú ház utáni mintegy 12 hold **ondódi föld**;
2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt mintegy 18 hold tanya épületekkel ellátott **ujosztású föld**;
3. Az ugyanazon és a 3729 számú tjkvben foglalt s pajtával ellátott mintegy 2000 □ öl területű **postakerti szőlő**;
4. A H.-Böszörményi 13787 számú tjkvben foglalt mintegy 78 hold tagosztott **rétiföld**

eladók.

Értekezhetni Debreczenben az örökösök megbízottja Dr. **Megyery Pál** ügyvéddel Széchenyi-utca 1778 sz. alatt.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, sok szén-savas nátriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyrészt kitűnő hatású szén-savas nátriumnál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tüdővészeseknél is, vérzésre való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savával. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitűnő szolgálatokat tett, akadályozva a húgy-savas sók lerakódását s így a kö- és homokképződést, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei, úgyszintén a legelső rendű gyógyhelyek, mint a görbersdorfi, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

Kiváló évszornak bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Czipő üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

— czipő raktáramat —

főpiacz, Swetics-féle házba (Weisz Sándor volt üzlethelyiségébe) közvelen a Dréher sörcsarnok mellett helyeztem át.

Ajánlok ez alkalommal kitűnő gyártmányu

női, férfi és gyermek czipőket

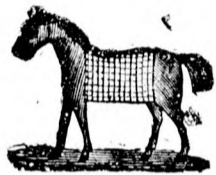
szabott gyári árak mellett. Az árak a czipő talpán vannak bevésve. **Alku nincs.** Tisztelettel

Reschofsky Ig.

czipőgyáros.

Steiner Gyula

üzletvezető.

Budapesti

Lóversenyek

1898. május 7., 8., 10., 12., 14., 15., 17., 19., 21. és 22-én.

Kezdetük mindig délután 3 órakor.

Beléptijegy naponként:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	5 frt
I. „ „ hölgyeknek	3 frt
I. „ „ katonatiszteknek	3 frt
II. „ „ urak vagy hölgyeknek	1 frt
Allóhely a versenypálya közepén	30 kr.

Egész évi (Saison-) jegyek 30 napra:

(Május 10 nap, augusztus 10, október 10 nap).	
I. oszt. (Passepartout) uraknak	100 frt
„ „ hölgyeknek	50 frt
„ „ katonatiszteknek	50 frt

A májusi 10 napra

I. oszt. (Passepartout) uraknak	40 frt
I. „ „ hölgyeknek	20 frt
I. „ „ katonatiszteknek	20 frt

A k. lön elkerített fogadást helyre (a bokmakerek körébe) belépti jegy mind a 10 napra 25 frt.

A totalisateurokhoz azonban, mint eddig, ugy ezután is szabadon lépheti. Vilamos vasutak egész a helyszíning közlekednek. **Katonai sene és frissülők helyek minden osztálynál.**

A ki praktikus, az vegyen

olyan gyapjuszövetet öltönynek felöltőnek, egyenruhának és öltözékeknek, mely tartós és színvalódi és amely a viselésnél beválék.

Ilyeneket szállít a legkisebb méter mennyiségben, magánosoknak is, valódi nagybani gyári árban.

Raktár cs. kir. szab.

finom posztó és gyapjuszövet gyáraknak
Moriz Schwarz Zwittau, Mähren

Ujdonság uraknak tavaszi és nyári öltövényök, kammgarn, Cheviot, Loden és egyenruha szövetek a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig. Sztéküldés utánvétellel. — Nemtetsző visszavételük. Minták, melyek nem rendeltetnek okvetlen visszaküldendők.

Meghívás

a debreczeni termény és áruraktár részvény társaság

által

1898 május hó 8-án délelőtt 10 órakor

a városháza nagy tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

T A R G Y:

Az elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen részt venni szándékozó részvényes köteles — az alapszabály 24-ik cikke alapján — részvényeit legalább egy nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztárnál vagy a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál igazoló jegy kiszolgáltatása ellenében letenni.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Közpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
2	„	60000
1	„	40000
5	„	30000
1	„	25000
2	„	20000
3	„	15000
31	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1238	„	500
90	„	300
31700	„	200
3900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerifog. A nyerési esélyek tehát, amint már általános ismeretes, óriásiak.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6 — frt
fél „ „ „ 3 — „
negyed „ „ „ 1.50 „
nyolcad „ „ „ —.75 „

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főáruháznak az I. magy. kir. osztályosorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főáruháznak, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztályosorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföldi elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetjük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

május hó 11-éig

mely napon a húzás megkezdődik hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és TSA

a magy. kir. szab. osztályosorsjáték főáruháztól

Budapest V., Váci-körut 4/A.